

Slovenski Dom.

Napredno kmetско glasilo.

Izhaja vsako soboto in velja za vse leto za Avstro-Ogrsko 3 krone, za Nemčijo in druge dežele 4 krone, za Ameriko 1 dolar.

Posamezne številke veljajo 10 vinarjev.

Za oznanila [se računa: trisporna petit-vrsta 14 vin., vsa stran 48 K, pol strani 24 K, četrt strani 12 K, osmina strani 6 K. Pri vseletni inserciji primeren popust.

Dopisi se naj frankirajo in pošiljajo na uredništvo »Slovenskega Doma« v Ljubljani, Knafljeva ulica št. 5. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina in oglasi se naj pošiljajo na upravništvo »Slov. Doma« v Ljubljani

Naša prva in glavna naloga.

Kdor je pazno sledil zadnje državno-zborsko volilno gibanje, se je moral mnogo naučiti. Naši nasprotniki vedno kaj radi naglašajo, da imajo za seboj veliko večino našega slovenskega kmetškega ljudstva. Toda vse tiste volilce, ki so 13. junija volili klerikalne kandidate, so klerikalci pridobili z nasilstvi, z grožnjami in z raznimi sladkimi obljubami, katerih pa nikdar izpolnili ne bodo, kakor jih tudi do sedaj niso nikdar izpolnili. Smelo pa smemo trditi, da so tisti volilci, ki so glasovali za neodvisne, samostojne kmetške kandidate, oddali svoje glasove po svojem prepričanju, brez vsakega pritiska od katerekoli strani. **Naš prvi uspeh je bil lep.** Toda bil bi lahko mnogo lepši in morda vsaj v enem volilnem okraju usodepoln za nasprotnike.

Naši pristaši so se namreč začeli prepozno brigati za državnozbornske volitve. Nihče se ni brigal za volilne imenike, za reklamacije. In če vpoštevamo, da so skoraj vse občine v klerikalnih rokah, tedaj lahko spoznamo, kako so klerikalci izrabljali to svojo moč. Gotova stvar je, da je klerikalna stranka natiroma naročala raznim klerikalnim občinam, naj izpuste kolikor mogoče neklerikalnih volilcev. In to povelje so klerikalne občine tudi vpoštevale in so spustile iz volilnih imenikov tisoče in tisoče neklerikalnih glasov. In tako so napredni kandidati, posebno kandidati v ljubljanskih okolici, izgubili več tisoč glasov. Seveda je to tudi naša velika krivda, ker se nismo sploh nič brigali za reklamacijsko postopanje, oziroma za to, kako so volilni imeniki sestavljeni.

To dejstvo nas pa uči še več. Iz tega se razvidi, kako veliko moč ima v rokah tista politična stranka, ki ima v kmetških občinah večino občinskih mož na svoji strani. Mi smo se vse premalo brigali za ono podrobno delo po posameznih občinah, posameznih vaseh. Toda ravno od tega podrobnega dela je vse odvisno, kakor so ravno popolnoma jasno dokazale zadnje državnozbornske volitve.

Naša prva in glavna naloga je torej, da posvetimo predvsem vse svoje moči podrobnemu delu v posameznih občinah in vaseh. Treba je v vsaki občini organizacije, mož, ki hočejo natančno paziti na vse kar se godi v občini. Ti možje pa naj med svojimi soobčani tudi na to gledajo, da pridejo v občinski svet samo možje, katerim je korist kmetškega stanu prva in edina skrb in ki ne vstopajo v občinski odbor kot ponižni in ubogljivi hlapci kakega mladega kaplana. Natančno naj poizvedo, kdaj se bodo vršile bodoče občinske volitve in naj že zdaj pripravljajo tla za te volitve. **Delovanje v najbližnji bodočnosti posvetimo torej predvsem občinskemu življenju.** V tem oziru je jako priporočljivo, da se kmetovalci, ki niso klerikalnega mišljenja, pri tem ali onem somišljeniku zbirajo ter se natančno pogovore o vseh zadevah, ki so važne za občino in za posamezne občane. Naši somišljeniki naj ostanejo kolikor mogoče v vednem stiku.

V vsaki občini si pa naj zberejo naši somišljeniki enega zanesljivega zaupnika, ki bo našemu uredništvu poročal o vsakem važnejšem gibanju in dogodku. Za posamezne osebe se ne bomo brigali, brigati se hočemo za splošnost. Vsivljivih kaplanov in župnikov se najbolj ubranimo, če jih zunaj cerkve in razven v strogo verskih stvarih sploh ne vpoštevamo in ne poslušamo. Predvsem je treba gledati tudi na to, da vaše žene, vaše hčere, vaši sinovi in vaša družina ne pride preveč zunaj cerkve v dotiko z duhovniki. Ne pustite, da bi se duhovnik vmešaval v vaše družinske stvari, ker prvič ne razume družinskega življenja in drugič, ker ste vi gospodar v svoji hiši. **Kot gospodar hiše in družine se pokažite vedno in v vsakem oziru.**

Svoje sovaščane, ki so morda še zaslepljeni in v klerikalnem jarmu, boste pa najlažje pridobili na svojo stran, če jim pokažete, da je vaša kmetija, vse vaše življenje vzorno in dobro navzlic temu, da niste klerikalnega mišljenja. **Kajti politika pravega, zavednega kmetovalca stoji edino le v tem, da se gospodarsko stanje kmetškega stanu zboljša in okrepi.** Kaj

briga kranjskega kmetovalca, če je dr. Šusteršič še tako ugleden politik na Dunaju, če dr. Krek še tako kunšno govori — če pa naš kranjski kmetški stan od dne do dne bolj nazaduje. Kaj nam pomagajo lepe, bogate cerkve, dragi Društveni domi, drage zastave raznih klerikalnih in nepotrebnih društev, če pa v naše kmetške, s slamo pokrite hiše, voda teče. Predvsem nam je treba gospodarskega napredka, potem si bomo tudi lahko privoščili kaj drugega.

S tem, da začnemo takoj delovati v posameznih občinah, da natančno pazimo na delovanje posameznih klerikalnih občinskih mož, da skušamo spraviti svoje zavedne somišljenike v občinske odbore, s tem se že zdaj pripravljamo na prihodnje deželnozbornske volitve. Niti za hip ne smemo prenehati z delom. Na vsakega sovaščana moramo natančno paziti ter ga skušati spraviti na pravo pot, na pot, po kateri edino more hoditi zavedni, samostojni kranjski kmetovalec. In ta pot ne pelje skozi klerikalni tabor — to pot si mora ustvariti naš samostojen kmetovalec sam.

Poudarjati moramo torej še enkrat: **Predvsem je treba, da se samostojni, napredni kmetovalci do zadnjega moža združijo po posameznih vaseh in občinah in skušajo z vsemi dopustnimi sredstvi dobiti občinske svete v svoje roke.** In te podrobne organizacije bodo tvorile temelj za krepko, splošno organizacijo naših samostojnih, naprednih kmetovalcev. In s tem ciljem pred očmi pojdimo krepko in neustrašeno na delo!

Politični razgled

Prejšnji ministrski predsednik baron Bienenrth odstopil.

Poraz krščansko-socialne stranke je hudo zadel tudi prejšnjega ministrskega predsednika barona Bienenrtha, ki je imel Nemce in klerikalce vedno posebno rad. Posebno prijateljstvo ga je vezalo z du-

najskimi krščanskimi socialisti in storil jim je vse, karkoli so poželili. To ministrstvo je pa bilo tudi eno izmed najbolj nam Slovanom, posebno pa Slovencem sovražnih ministrstev. Slovani za časa tega ministrstva niso imeli prav nobenih pravic in so bili tako zatirani, kakor še nikdar poprej. In če pogledamo, kaj smo mi Slovenci pridobili za časa Bienertovega ministrstva, moramo odkrito priznati, da smo veliko izgubili. Na vsa prva uradniška mesta na Kranjskem so prišli trdi, zagrizeni Nemci. Naprednjaki nismo imeli toliko moči, da bi to zabranili, klerikalci so se pa popolnoma prodali vladi in so dovolili vse, s čemur nas je hotel baron Bienert oškodovati. Eno največjih nasilstev je bil razpust občinskega sveta ljubljanskega. Ministrski predsednik baron Bienert ni hotel tega preprečiti in je ugodil z največjim veseljem kranjskim klerikalcem. In za vse tiste krivice, ki so se v drugem oziru godile nam Slovencem, za preganjanje naših učiteljev je odgovorna naša vlada, ki se ni uprla nasilnim zahtevam klerikalcev. Naša kranjska vlada je pa delala sporazumno z dunajsko vlado, ki je tedaj tudi odgovorna za vse dogodke na Kranjskem. Zaslužena kazen je zadela torej bivšega ministrskega predsednika barona Bienerta. Odšla sta pa tudi dva ministra, krščansko - socialni trgovinski minister Weisskirchner in pa Poljak železniški minister Glombinski. Ta dva ministra sta namreč pri zadnjih državnozborskih volitvah izgubila veliko število svojih pristašev in sta ostala brez prave armade. Slovani torej ne bodo pretakali solz za baronom Bienertom.

Novi ministerski predsednik baron Gauč.

Na mesto odstopivšega ministrskega predsednika je cesar poklical barona Gauča, ki je bil že parkrat ministerski predsednik in ki je tudi uvedel splošno, enako in tajno volilno pravico za naš državni zbor. Slovansko, posebno češko časopisje ga je pozdravilo s precejšnjim veseljem. Poznajo ga kot razumnega državnika in pametnega politika, ki tudi rad upošteva zahteve Slovanov. Njegovo ministrstvo bo baje samo prehodno, slediti mu ima sedanji cesarski namestnik na Češkem knez Thun. Baron Gauč hoče predvsem nato delati, da napravi narodnostni mir med Čehi in Nemci na Češkem. Želeti bi pa bilo, da napravi mir tudi med Slovenci in Nemci ter med Slovenci in Italijani in da Slovencem tiste pravice, ki jim gredo. Krščanski socialisti niso nič kaj zadovoljni z novim ministerskim predsednikom. Groze mu, da ga ne bodo podpirali. Toda to pravi le glasilo dunajskih krščanskih socialistov, katerih pravzaprav več ni in katerih glas je torej glas vpijočega v puščavi. Kar je še ostalo krščanskih socialistov, to so kmetijski poslanci in ti ne mislijo več trobiti v tisti

klerikalni rog, v katerega so do zdaj trobili, temveč se hočejo organizirati kot kmetijska stranka. Najbolj razveseljiva vest pa je, da pride najbrže v novo ministrstvo baje tudi zastopnik Jugoslovanov. Govori se, da postane minister Slovenec senatni predsednik dr. Ploj. Ta vest je seveda zelo pekla dr. Šusteršiča, ki zdaj na vse kriplje dela na to, da to prepreči, ker njemu je ljubši zagrizen Nemec, nego neklerikalen Slovenec. Nas pa lahko tolaži dejstvo, da je slava in vpliv naših klerikalcev na propadu.

Kakšen bo bodoči državni zbor.

Naši klerikalci so se silno veselili državnozborskih volitev. Upali so, da se bo moč klerikalizma v novem državnem zboru zvečala. Toda klerikalci so obračali, volilci so pa obrnili. V novem državnem zboru imajo naprednjaki veliko večino. In to je, kar našim klerikalcem ne da spati. Dr. Šusteršič noč in dan misli, katero stranko bi speljal, da bi se ji obesil za frak. Njegovi možicelji, katere je pripeljal v državni zbor, so podobni potapljaščemu, ki išče bilke, ki naj bi ga rešila. V slovanskih krogih se resno pogovarjajo, da ustanove napreden klub slovanskih poslancev. To bi bil največji udarec, ker je med vsemi slovanskimi poslanci razven naših klerikalcev, samo sedem klerikalnih Čehov. Take so torej razmere v novem državnem zboru in tako zaslonbo bo imel dr. Šusteršič in njegovi kompanjoni v državnih zbornici. In naš ubogi kmet je verjel in bo še verjel sleparskim obljubam klerikalnih voditeljev.

Volitve v Dalmaciji.

Naši klerikalci so stegnili svoje dolge prste tudi po Dalmaciji. Sam dr. Šusteršič se je vozil v Dalmacijo ter tam agitiral za dalmatinske klerikalce. Tisočaki in tisočaki so šli v Dalmacijo za klerikalno agitacijo. Klerikalna »Zadružna Zveza« je ustanovila nebroj zadrug po Dalmaciji ter naložila tam velike vsote denarja, katerih naš kmet nikdar več ne bo videl, in to v edini namen, da utrdi vpliv klerikalizma v Dalmaciji. Glavni boj je vodil dr. Šusteršič proti dalmatinskemu deželnemu glavarju dr. Ivčeviću. Upal je, da ga premaga. Toda dr. Ivčević je sijajno zmagal in naši klerikalci so za eno blamažo bogatejši in za par lepih tisočakov revnejši.

Grozeča vojna med Turčijo in Črno goro.

Kakor znano, še vedno ni prenehala krvava vstaja Albancev. Posebno ob črnogorski meji še vedno trajajo krvavi boji med Albanci in turškim vojaštvom, ker turška vlada nikakor noče ustreči opravičenim zahtevam Albancev. Ranjeni Albanci pa beže čez črnogorsko mejo, kjer jih Črnogorci gostoljubno sprejemajo. Pa tudi drugi Albanci, ki se umikajo krvoločnim Turkom, dobe v Črni gori varno zavetje. Zdaj je turška vlada začela groziti,

da bo z vsemi silami pritisnila na Albance ob črnogorski meji. In posledica tega, da se bo tik ob črnogorski meji razvil krvav boj. Turške kroglice bodo frčale čez črnogorsko mejo in tudi turško vojaštvo bo bržkone prestopalo črnogorsko mejo. In črnogorska vlada je že zdaj izjavila, da tega ne bo trpela in da bo to zabranila z oboroženo silo. Posledica tega bo seveda vojna. Črnogorska armada je v ta namen že tudi popolnoma pripravljena. In vsak dan smemo pričakovati poročil o krvavih bojih med Turki in Črnogorci.

Razgled po Kranjskem

r Kaj je naloga vsakega kmetovalca?

Klerikalci delajo z vsemi silami, da zatro napredno, neodvisno časopisje. V vsako hišo hočejo spraviti »Domoljuba«. Mi pa pravimo, zavedni kmetovalci, pojdite na delo za svoje časopisje. In edini vaš list, ki zastopa neustrašeno kmetijske koristi in brani kmetijske pravice, je in ostane »Slovenski Dom«. Zato, prijatelji, razširjajte ta list. Želeti bi bilo, da ni kmetijske hiše, kjer ni neodvisnega kmetijskega glasila, ki se imenuje »Slovenski Dom«.

r Našim dopisnikom. Vse dopisnike prosimo, da natančno in hitro poročajo o vseh važnih dogodkih, ki se tičejo predvsem občine in pa kmetijskega stanu. Osebnih napade opustimo, ker se ne izplača, da bi polnili papir zaradi kakega ničvrednega kaplana ali župnika. Naši cilji so višji, mi delamo za napredek, za lepšo bodočnost našega kmetovalca. In pri tem nas ne bo motil kak tuleči kaplan. Na delo torej!

r Družbi sv. Cirila in Metoda je poslala Ciril-Metodova podružnica št. 1 v Novem Jorku 900 kron, nabrano udnino od raznih Ciril-Metodovih podružnic v Ameriki. Ta podružnica je nekaka centrala vsemu delovanju v korist naši Ciril-Metodovi družbi med rojaki v Ameriki, ki so bili zbrani lani pri 31 podružnicah, letos pa so ustanovili šest podružnic. Došlo nam poročilo omenja slabe razmere, v katerih se nahajajo sedaj delavci, vendar je ustanovitev šestih novih podružnic in sedaj poslana vsota 900 kron jasen dokaz, kako vedo ceniti prekornostno našo družbo sv. Cirila in Metoda. Hvala lepa listu »Glas Naroda«, g. Fr. Sakserju in zavednim rodoljubom, v nemajočim naše rojake v Ameriki za dejansko ljubezen do domovine, hvala iskrena rodoljubnim rojakom za darovane dolarje in cente! — Družba sv. Cirila in Metoda je prejela dva nova »obrambna kamna«, ki sta plačana z vsoto 400 kron. To je lepi uspeh veselice, katero sta priredili ženska in moška podružnica Ciril-Metoda v Spod. Šiški dne 18. junija. Hvala častitim prirediteljem in Ciril-Metodovo družbo pospešujočim udeležencem!

o Ljubljanska okolica o

I Moste. Velik shod v Mostah. — Krekovi bataljoni. — V Mostah se je vršil 28. t. m. velik shod, na katerem so govorili državni poslanec dr. Ravnihar, deželni poslanec prof. Reisner in tržni nadzornik Ribnikar. Ta shod pa je bil posebno zanimiv zaradi tega, ker smo imeli prvič priliko seznaniti se s Krekovimi bataljoni, ki so prišli na shod z namenom, delati združbo, pa so jim takoj prve besede govornikov zaprle sapo. Prišlo je namreč kakih 30 do 40 babur iz D. M. v Polju in iz Vevč pod komando enega ali dveh priganjačev. S kakšnim namenom so prišle, se sedaj ne da dognati več, ker so jo prehitro odkurile in ni bilo časa pogledati jim v srce. Morda so se jim tako dopadli moščanski fantje — kdo ve, saj Moščani res niso napačni. Toda ti ne segajo po takih izbirkah. Zato si ne moremo misliti drugače, kakor da jih je komandiral farovž v Moste. Samo premalo denarja so jim dali s seboj, kar so ga imele, je bilo hitro zapito in potem bi bilo vendar sramota sedeti v gostilni pri praznem kozarcu. Če so računale na kako prosto pijačo, potem so se uračunale. Tako globoko je tedaj že padla klerikalna stranka, da nima drugih ljudi več, kakor par starih zaslepljenih terciarjalk! Mi jim privoščimo to robo. Shod sam je uspel zelo krasno. Nabralo se je toliko občinstva, da je bila dvorana nabito polna. Državni poslanec dr. Ravnihar je slikal v prvi vrsti škodljivost klerikalne stranke s posebnim ozirom na moščanske zadeve. Deželni poslanec profesor Reisner pa je poudarjal potrebo skupnega in složnega nastopanja vseh naprednih elementov proti klerikalizmu, ter svaril volilce, da naj si ne dajo natrositi od Oražma in klerikalcev peska v oči, češ, da klerikalci niso proti izobrazbi, ker so celo sami, to je Oražen s kimovci v občinskem svetu kupili svet za šolo v Mostah. To je samo navadno slepilo pred volitvami, po volitvah pa o šoli zopet ne bodo hoteli vedeti ničesar. Je pa tudi prostor za šolo naravnost škandalozno majhen in noben trezno misleči človek ne more misliti, da je bilo klerikalcem res za šolo. Tržni nadzornik Ribnikar je zlasti orisal podporo in zaslombo, ki so jo imeli pri vseh volitvah klerikalci pri vladi.

I Z Viča nam pišejo: Kakor vam iz vseh občin dohajajo poročila o nasilstvih, terorizmu in nedopustni agitaciji gotovih podreptnikov, kakor tudi duhovnikov samih, tako tudi naša občina ni zaostala za drugimi. Na dan volitve sta stala župnik in kaplan na cesti pred šolo ter se javno prerekala z volilci. Vsak pameten človek si je lahko mislil, da ni njihov prostor tukaj. Ne spodobi se, da se duhovnik, kakor kak prepirljivec prepira z ljudmi kar na cesti. Vidi se, kako daleč je pripeljala duhovništvo politična strast. Kristus je mo-

lil za svoje sovražnike in rekel Petru: Vtakni meč na svoj prostor, kajti kdor se peča z mečem, bo z mečem končan. Duhovništvo pa danes napada, zasramuje in zaničuje ter krade čast poštenim občanom po svojih listih samo zato, ker nočejo trobiti v njihov rog. Liberalca in socialdemokrata uniči, če le moreš, škoduj, če si le upaš, vzemi mu poštenje in ugled pri ljudeh, če se le da. Odkrito rečeno, to, kar danes počenjajo duhovniki, nasprotuje naravnost pravi Kristovi veri. Pomnite pa, da bode od tega vašega početja uživali jako slab sad. Nikdar nikjer ni sila dobra, najmanjše pa pri veri! Vsaka sila najde odpor. Sila pa, katero vi proizvajate, mora vzbuditi cel narod prej ali slej, in tedaj bode dozorela vaša setev! Napovedali ste, da začnete z bojkotom proti vsem napredno mislečim, to se pravi, ljubi prijatelja in sovraži sovražnika. Kje je ljubezen in prizanesljivost, povsod le boj? Čim hitreje bode živel kot stranka nasilnikov, tem hitreje boste doživeli padec. Vzglede imamo dovolj v zgodovini. Ne mislite, da bode odvrnili s terorizmom svoj padec! V svojem verskem fanatizmu in političnem deliriju ste pustili raz stolpa streljati. Komu pa? Vsaj nimate niti polovice ljudi za seboj. Jokali bi se, ne pa streljali, kajti imeli bi biti nad političnimi strankami. Če pa tako ravnate, pa niste duhovniki, ampak navadni politikantje, ki živite z 12urnim dnevnim prostim časom na stroške nezavednega ljudstva. Ne mislite si, da je ljudska masa radi vas tukaj, ampak vi ste radi nje! Ljudstvo hoče svobodno živeti, in pameten duhovnik bi moral to vpoštevati. Vaše vodstvo in vi vsi ste pa zašli na pota, katera vodijo do razbitja Petrove skale. — Eden, ki je boljši katolik, kakor vi, a računa s tekom časa.

I Šent Vid nad Ljubljano. Tukajšnji lov se odda 8. julija ob 10. dopoldne potom javne dražbe pri c. kr. okrajnem glavarstvu v Ljubljani za dobo petih let. Itotam se odda 8. julija ob pol 11. uri lov v občini Iška Loka in ob 11. uri lov v občini Polhov gradec.

I Brod pri Št. Vidu nad Ljubljano. Pretečeni petek je pogorel deloma s slamo napolnjen kozolec tukajšnjega posestnika Martina Dolenška. Škode je 280 kron in je bil kozolec najbrže zažgan od zlobne roke. Kot sumljivega so zaprli nekega obrtnika.

I Tomišelj. Tudi pri nas se dani. Razmerje oddanih glasov za naprednega kandidata nasproti načelniku klerikalne stranke, dr. Šusteršiču, je naravnost presenetljivo. V Tomišlju, v tej klerikalni trdnjavi, pa dobi napredni kandidat kar nad polovico oddanih glasov. To vzbuja celo pri nasprotnikih respekt. Škoda, da niso vsi pazili na pravilni podpis našega kandidata. Celotno Vrbljani so se vrlo držali. Nekateri so se nedavno po nepotrebnem obregnili ob tomišeljskega nadučitelja, da je mož potegnili s klerikalci, pa so se kruto varali. Kakor vselej, je tudi sedaj zvesto

volil z nami. Bodoča občinska volitev utegne prinesiti v občino radikalen preobrat ali vsaj močno napredno opozicijo. Slučajno zavožene somišljenike je treba krepkeje organizirati in uspeh bo krasen.

I Orle pri Laverči. Posestnik A. Boh ima pri svojem gospodarskem posloplju dve naravnost orjaški trti, ki se razpenjata po drevju skoro do polovice obširnega sadnega vrta. Stari sta 18 let in ena ima v premeru blizu 18 centimetrov. Zadnjih 6 let donašata gospodarju obilo dobička, ker sta vsako leto izredno polni. Grozdje je takozvana »izabela«, se razpečava na ljubljanskem trgu in skupiček za grozdje samo teh dveh trt znaša vsako leto čez 200 kron. Letos imata trti več tisoč grozdičev, torej več kakor znana sloveča trta v Šiški. Ti trti gotovo nimata para na cellem Kranjskem.

I Z Vrhnike. Oblasti tipljejo oba naša kaplana zaradi voline pregorečnosti in se jima bo baje pridružilo še več tovarišev. steguje roke, zavija oči in puha kakor modras na mirne ljudi, katerim nima drugega očitati kot zdravo pamet in odločnost in splošno znano poštenje. Njegova ihta tudi klerikalce brihta in se dani pri nas, dasiravno vsled silne teme počasi, vendar pa pri vsakih volitvah z več kot podvojeno zanesljivo močjo. Gonja za glasovnicami je bila strašna, veliko hujša kot v Ljubljani; vse je bilo na nogah, kar »žinja« po klerikalno-kaplana Vovko in Turšič, mežnar Jerebic, agitator Miha, mlekarški Jokl in še nekaj žensk starega kova, ki so pri nazadujoči klerikalni politiki zadnja pripraga, so letali kot nočne večerice po bajtah in iztikali za glasovnicami, prečrtavali ime naprednega kandidata in jih popisovali s svojim kandidatom, ki se je takrat še skrival po hostah in puščavnikoval. Strašilo se je s peklom, točo, strelo in neznanimi boleznimi in bogve kaj še, zlasti so pa vraga velikokrat klicali s polnim imenom. Tako je Vovko na prim. Tavčarjevemu muteu s prsti kazal rožičke, češ, da bo takoj rogatega poklical, če mu ne izroči glasovnice, nakar jo je dobil. Na volišču je bil dirindaj celo dopoldne in Vovko s kompanjoni so natančno pregledavali glasovnice. Če jim ni bila kaka glasovnica všeč, pa hajdi z volilcem v Habičevo branjarijo. Za plačilo bo dobil Vovko od glavarstva nekaj, od škofa pa pildek. Tudi šolske nune bodo kaj dobile, ker so tudi, čeravno bolj na tihem, strastno agitirale za Gostinčarja. Ako se ne bodo brigale bolj za svojo šolo nego za volitve, naj si same pripišejo posledice.

o Dolenjske novice o

d Vače. V brezmejni škodoželjnosti in nasprotstvu do svojih političnih nasprotnikov in v hrepenenju uničiti vse, kar ni na strogo klerikal. podlagi, se zaletuje kaplan Majdič kot brencelj v vsako napredno društvo in napravo. Prav dobro mu je

znano, da je vodstvo naše kmečke hranilnice in posojilnice v najvzornjšem redu in da so vlagatelji za svoje vloge lahko popolnoma brez skrbi, to njega ne briga. Ker želi najti dlako v jajcu, mu je prišla prav zadnja porotna obravnava glede »Glavne posojilnice«, pri kateri je nastopil tudi kot priča g. Žerjav. V svoji bojazljivosti za izgubo podedovanega imetja, nosi gospod Žerjav kakor mucka mlade iz kraja v kraj svoj denar, zato se je pri njemu uresničil pregovor: »Kdor veliko izbira, prime za izbirek.« Naša posojilnica daje posojila le na varno zavarovana mesta. Kaj pa vaša, gosp. Majdič, katere voditelj in tajnik ste vi? Ker ste ustanovili čuke, jih utaknili v kroj, ste gotovo prevzeli tudi jamstvo za plačilo tistih, ki jih sami ne bodo nikdar plačali. Končno ste jim hoteli celo nabaviti »fano«, toda nekateri previdnejši možje od vas, kateri se nahajajo v načelstvu vam poverjene hranilnice, so vam to preprečili. Čuki koštrune prodajajo, na vaše plačilne opomine pa fige kažejo, to je slaba za vaš mošnjiček. V »Domoljubu« se postavljate, kakor bi bili obdani od najlepše dišečih cvetic, v resnici pa vas obdaja bodeče trnje. Vse se vam krha. Čuki vam ne parirajo, kakor vi zahtevate. Osolela vam je tudi povedala nekaj gorkih in resničnih. Kljub temu, da noč in dan brusite pete in jezik, ste postali že pri najvernejših vaših privržencih skrajno nepriljubljeni — in to je slabo znamenje za tako podjetnega katoliškega duhovnika kakor ste vi. Društva z vsemi mogočnimi imeni ste že ustanovili, ne preostaja vam tedaj drugega, kakor da se podaste v Home k znanemu romarju Francu Boreu, da vas podučí, kako se ustanovi in vodi konsumno društvo, ker edino tega vam še manjka, da zaslužite ime ljudski osrečevalec. Kar sploh vi uganjate, je za nas postranska stvar in nas prekvato malo briga, ker nas pa neprestano izzivate, smo primorani odgovoriti, da ljudstvo izve, koliko sme verjeti vaši samohvali in bahariji.

d Iz pod Sv. Gore pri Litiji. Ne bilo bi nam treba dolgo iskati, da bi našli lažnjivega dopisca iz Tirne v »Domoljubu«. Glavna stvar za nas je, da je od kraja do konca sama najpodlejša laž. Tirnski fantje so že pred več časom izrazili željo pristopiti k »Sokolu«. To željo pa so ob priliki poseta vaških fantov v Tirni tudi uresničili, nakar pa ni delovala nikaka »fajhtnost«. Kakor hitro pa je zato zvedel znani dr. Zajčev lovec, po domače Žibert iz Podbukovja, užgala se je v njem iskra klerikalnega ognja. Priletel je v Tirno ter se v svoji gorečnosti spravil nad očete, kojih sinovi so pristopili k »Sokolu«. Najbolj občutljive mu je povedal zavedni kmet Roman, ki mu je rekel: »Moj sin je odslužil že vojaščino in je torej v letih, da mu lahko pripuščam lastno voljo, zato mu tudi pristopa k »Sokolu« nisem branil. Ako bi bil pa toli zaslepljen, da bi hotel

pristopiti k čukom, bi ga skušal gotovo odvrniti, kajti že izgovorjeno ime čuk se mi studi.« Ko je ta ljubljence vaškega kaplana Majdiča sprevidel, da v Tirni ni tal za njegove klerikalne modrosti, jo je z dolgim nosom odkuril. Ta človek, ki je tako ožlindran, da je za več let izgubil volilno pravico, naj lepo doma premišljuje svoje zagrešene prestopke in naj se nikari ne sili v javnost, ako noče, da se ne naleže še bolj grenkih kakor v Tirni. Vsa plečeta in klobase, darovane vaškim čukom, mu ne bodo izbrisale pritisnjenega pečata in tudi njegov zagovornik Majdič, akoravno je na vse načine prefrigan, ne more skuhati take žajfe, da bi opral zamorca. Vemo, da marsikoga boli, ker se v Tirni dani. Pokazali smo na dan državnozborske volitve, da smo začeli misliti s svojimi možgani in delati po svojem prepričanju. Postati hočemo samostojni in neodvisni od tistih, ki imajo za kmeta same obljube, zase pa malho. Ker je pa v združenju moč, zato želimo, da nam sledijo tudi tisti, ki se nahajajo danes še iz bojazljivosti v nasprotnem tabornu. Torej, združimo se.

d Iz Boštanj. Dolgo časa smo mirovali, vendar enkrat nas je pa »Domoljub« z dne 22. junija zbudil, da mu moramo odgovoriti. Očita nam, da smo kleli. Dopisnik se je pa zmotil, ker skoraj gotovo je preklinjal župnik, ko so bili klerikalni lepaki konfiscirani in od orožnikov s sten potrgani. Naš župnik Kerin dela pri vsaki volitvi na to, da bi bila njegova zmaga. Toda kako bo kaj zmogel s samimi brezverci, osli, barabami i. t. d., s kakršnimi imeni nas je že večkrat z lece obkladal. Pred volitvami bi bila kmalu naša dva gospoda skoraj do kolen ob noge, bila sta dva do trikrat pri vsaki hiši, ali zastonj, **zmaga je bila naša v Boštanju.** Celu na Lukovcu sta bila dva dni, toda brez uspeha, akoravno se je župnik kot načelnik posojilnice v Boštanju zarotil, da se mora po njegovi volji voliti. Ako se pa ne bo volilo tako, kot on zahteva, bo moral vsak nasprotnik posojilo takoj vrniti. Prič za to na Lukovcu dovolj na razpolago. Ako pa hoče še kaj izvedeti, naj nas le še naprej napada v »Domoljubu«.

d Tržišče na Dolenjskem. V zadnjem »Domoljubu« se je znani dopisnik spravil na našega gosp. župana Okorna in na gospoda Prijatelja. Smrtne bolečine kar ne more preboleti, ker je kandidat narodno-napredne stranke dobil v naši občini krasno večino. Lahko rečemo, da je ta večina volila po svojem prepričanju in je še med onimi 90 klerikalnimi volilci polovica takih, ki bi bili radi z nami volili, če ne bi pred volitvami grmelo iz prižnice. Pritisk iz farovža po ženah na moše je največ napravil. Vrhutega sta pred volitvami kaplan in župnik oblezla vse vasi in vsako hišo, kjer sta se le upala iti noter, čeravno sta marsikje na vroče naletela. Z eno besedo: od klerikalne strani se je vse naredilo, kar je bilo le mogoče, a do zmage

ni bilo mogoče priti. Kaj se je pa naredilo od naše strani? Kdo je prestopil kak prag? Imamo li mi mogoče na razpolago za agitacijo prižnico, spovednico itd.? Očitata g. županu, da je na dan volitve glasovnice podpisoval. Kolikor je nam znano, jih ni pet podpisal, in še te le po želji volilcev. Kar pa zadene delo Prijateljevega Joškota, pa dvomimo, da bi kateri volilcev v naši občini njemu več ne verjel kakor pa kaplanu.

Tudi pišete, da boste spodnesli stolec sedanjemu gosp. županu. To vam pa že danes lahko zagotovimo, da vaš kimovec še ni in ne bo nikdar v naši občini na županskem stolcu sedel. — Pred zadnjimi obškimi volitvami je bilo prišlo med par občinskimi volitvami je prišel med par možmi, ki so na čelu napredne stranke, neko nesporazumljenje. To se marsikje pripeti, kjer niso kimovci. Ko je naš kaplan to izvedel, je brž nos vmes vtaknil. Misli je, da bo s hujskanjem ta razpor poojstril in razdvojil stranko; toda iz one moke ni bilo kruha. Stvar je poravnana. Ko bi pa ne bil kaplan vmes posegel in hujskal, bi bilo že pred občinskimi volitvami vse poravnano. Da vam ni očka Prijatelj povšeč, to že dolgo vemo. Tudi njegov govor na shodu vam ni ugajal. Vzeli ste par besedi iz njegovega govora in jih po svoje hinavsko zavili, kakor ste vajeni. Tisto pa, kar vas peče, ste zamolčali. Žugate mu, da mu boste ljudi od trgovine odvracali, toda nad takim počenjanjem se celo ljudje v vaši stranki zgražajo. Predobro poznajo naši farani g. Prijatelja, ki je odkritosrčen in pošten in je že marsikaj storil v korist naše občine, ne da bi bil to obesil na veliki zvon. Pa saj vi ne gledate na delo, ampak na to, kdo je vaš. Ta pa sme vse storiti. V naši vasi ni bilo razpora, dokler ga ni zanimal kaplan. Toda tudi tisti, ki jih je kaplan izvabil v svoje mreže, so se naveličali kaplanovega hujskanja in bodo prej ali slej spoznali, da je mir in sporazumno delo kmetovalcev edina pot, ki vede do napredka in gospodarske moči kmetskega stanu.

d Gabrje. V Gorjancih je velika, nad sto hiš broječa vas, Gabrje. V tej vasi je pogorelo dne 23. junija popoldne 111 poslopij, 38 hišnih števil. Ljudi ni bilo doma, bili so večinoma zunaj na polju, v vinogradih in travnikih. Oni, ki so bili doma, so komaj rešili sebe, otroke in živino. Zgorelo je prav vse do tal, ves živež, vsa obleka, nekaj denarja in živine, in sicer: 70 prašičev, 7 repov goveje živine in en konj. Pomoči ni bilo od nikoder nobene. Vse je bilo zbegano. Nihče se ni znal lotiti gašenja. Prvi, ki so pritekli na lice nesreče in tudi vrlo pomagali, so bili orožniki iz Cerovca, Novega mesta in Rateža. Ogenj sta povzročila dve do štiriletna otroka Janeza Zevnika, ondotnega posestnika. Janez Zevnik je šel tistega dne s svojimi drugimi na delo. Otroka pa je pustil doma. Prišla sta do žvepljenk ter se začela igrati, vsled česar je nastal požar.

Otroka sama sta se tako opekla, da so ju našli mrtva. Škoda je velika. Stavbni material in zidarji, tesarji so dragi, dasi bodo pogoreli sami storili dosti tesarskega dela. Toda ti vaščani so po večini ubogi. Tamošnji svet je kamnit in precej ljudi živi na njem. Vsako leto jih odide veliko število v Ameriko, pa se jih zopet dosti več rodi. Ti pogoreli bodo težko pred zimo prišli pod streho. Seveda so tudi dolžni hranilnicam in nekateri tudi zasebnikom. Za te pogorelece bo morala skrbeti vzajemna pomoč, lastna občina, druge občine bodo kaj prispevale in nemara tudi denarni zavodi. Zavarovalnice ne dajo več, kakor morajo. Zavarovalnine ne bodo dosti vrgle. Naš kmet varči v tem in v Gaberji nobeden pogorelec ni čez 1400 kron zavarovan. S toliko denarja v sedanjem času komaj pokrije hišo in gospodarska poslopja. Naj bi vendar naši kmeti zavarovalne zavode, ki imajo toliko dobička, bolj izkoriščali in se višje zavarovali. Poleti, ko gre vse ven na njive, travnike, ko leži mrva okoli poslopij, ko se raztroša listje okoli hleva in je vse suho, je nevarnost v vsaki vasi, da nastane kje ogenj in iz njega velik požar. Naj bi tudi duhovniki, ki pravijo, da skrbijo za dušo in telo, našim ljudem svetovali, naj ne stavijo hiš in gospodarskih poslopij pretesno vkup. Vsaj je dosti prostora in zdravejši bo zrak v vasi in varnejši bo vse proti požaru.

d Zagorje ob Savi. Gad je pičil zidarja Josipa Jermana, ko je razkopaval neko škarpno. Prepeljali so ga v deželno bolnico.

d Gubnišče pri Šmarju. Neki avtomobil je povozil v Škofljici posestnika Alojzija Kramarja iz Gubnišča pri Šmarju ter ga nevarno poškodoval. Prepeljali so ga v deželno bolnico.

d Sv. Duh nad Krškimi. Dolgo let sem smo župljani te fare v miru živeli, lepa zastopnost nas je vse družila za skupno delo. Pokorni župnikom do skrajnosti se pač nismo mogli tako navdušiti za napredek, kakor drugod, kjer so pogumni možje že prej neustrašeno strgali klerikalizmu iz rok usodo ljudstva in prinesli vsaj nekaj oživilja sapice med plesnivo maso. Našli so se pa tudi pri nas taki možje, kakor na primer g. Gorenc, ki že nekaj časa sem zastopajo napredne ideje z večjim in manjšim uspehom, ne boječ se strupenih puščic, ki švigajo iz klerikalnega »Olimpa«. Prijetno je s takim župnikom živeti, ki se ravna po pristno klerikalnem principu, stori svojo »uradno« dolžnost, nič več, nič manj, potem jo pobriše v svoj element, redi svoj trebušček in študira kuhinjske recepte. Tako je delal večinoma naš »Janek«, dasi je tudi on malo preveč silil čez ojnice in to gotovo iz objestnosti ali pa pod pritiskom znanega »farškega Mičeta«. Naša fara sicer ni zelo bogata, vendar mislimo, da more župnik eksistirati, ne da aranžira neslane gledališke predstave, ustanavlja razne družbe in podružnice, ki

so vse naperjene proti naprednemu življenju in ki imajo to slabost, da kmalu likvidirajo ali pravše: kvitirajo. Klerikalec je navadno len do skrajnosti, in ne boš ga spravil izlepa celino orat. Navadno se posluži za ta posel naprednjaka, potem pa lepo kače lovi z drugimi rokami. Navesti bi zamogli suha dejstva. V Ravneh se je ustanovila podružnica c. kr. kmetijske družbe, in to s strogo gospodarskega stališča, ki nima nič opraviti s politikom. Toda klerikalec, ki capljajo vedno za drugimi in vohajo kot gladne hijene, da jim kdo pomoli mrhovino pod nos, to ni bilo povšeči. Zahotelo se jim je po lastnem društvu vendar čutijo se preslabe, da bi na svoj trud, na lastno pest in s svojim materijalom kaj sezidali. Vse smrdi po posnemanju, kar si klerikalec zmislijo. Tako tudi pri nas. Naš župnik prej ni čutil potrebe, da si ustanovi kako gospodarsko društvo. Grizlo ga je, da se je podružnica c. kr. kmetijske družbe že prej ustanovila brez njegove vednosti, in pa da so delavni člani te podružnice izključno naprednjaki. To ga je pa tudi izpodbodlo, da je pred par meseci sklical ustanovni shod za svojo novo podružnico ter povabil svoje podrepnike in backe v staro šolo. Sklepalo se je na tem shodu, kako bi se najlažje uničilo ravniško podružnico, ker vedeli so ti prirejevalci shoda, da je delokrog za njihovo podružnico veliko premajhen. Razventega pa klerikalec neradi odpirajo možnjčke, če se ne gre za ofre in če ni v njihov program vpleten kak čudodelen svetnik. Počedile so se jim slinice po tistih božjakih, ki so v blagajni ravniške kmetijske podružnice. Vendar grozdje utegne biti prekišlo za nje, če bodo voditelji te podružnice storili svojo dolžnost. — Če preidemo k zadnjim državnoborskim volitvam, moramo zabeležiti v večni spomin, s kakšnimi sredstvi so si klerikalec pridobili večino glasov. Mnogoštevilni agitatorji so oblegali sleherno hišo, zlasti volilcem — analfabetom — pri nas jih je še mnogo, — popisovali glasovnice brez dovoljenja stranke, in ljudi nagovarjali s: »krščanski volilci«. Slučaj: Dime, Turšič, Pirc z Ravni že dovolj sijajno dokazujejo, da naš župnik in njegov oproda Andrejček potrebuje doslednosti in poštenosti. Imenovani trije oziroma dva, nikakor nista bila zadovoljna s klerikalnim kandidatom, četudi sta analfabeta, vendar sta si dala raztolmačiti, kaj je na glasovnici zapisano. Ko sta zvedela, da je zapisan župnik Hladnik, sta odločno zahtevala, da se jima glasovnico popravi, kar se je tudi zgodilo. Tretji je pa rekel, je pač menda vse eno, katerega volim, pa naj že bo tisti, ki ga »gospod« hočejo. Nekateri kmetje so še tako praznovorni, da so rekli: I če ne volimo tistega fajmoštra, bodo pa »gospod« jezni in bojo poslali točo na moj vinograd in polje. Na dan volitve si videl, kako je kak neuk kmetič potegnil svojega znanca v stran, mu pokazal svoj glasovnico, proseč ga, naj mu raztolmači,

kaj je zapisano na njej. Ko je videl, da ga je klerikalni agitator nesramno varal in zapisal brez njegove vednosti ime klerikalnega kandidata, je bil ves iz sebe in vzkliknil ogorčen: »Jaz, da bi volil duhovnika za poslanca? Nikoli! Saj se vidi, kako je vse dražje, kar so klerikalni poslanci šli na Dunaj!« Tako pri nas! Prihodnjič kaj več. Dani se sicer, toda solnčna svetloba je še daleč. 1

o Gorenjske novice o

g Sora. Prostovoljno gasilno društvo v Sori priredi v nedeljo, dne 2. julija ob 2. popoldne veliko vrtno veselico ob priliki blagoslovljenja »Gasilnega doma« in brizgalne. Veselica se vrši na vrtu gosp. Luštreka. Pri veselici sodeluje slav. domžalska godba. Vmes je srečolov, koriandoli, šaljiva pošta in ples. Slavnost se vrši ob vsakem vremenu.

g Iz Selške doline. Pri nas v Selški dolini je sedaj cesta v takem slabem stanju, da je vsaka grapa boljše, kot pa deželna cesta. Ne vemo, ali cestni načelnik g. Grošelj res ne pozna, ali noče poznati gramoz. Več let se je dajal na cesto gramoz iz kamnoloma pri Praprotnem, o katerem je že dokazano, da je najboljši. Zgodilo se pa je, da so, akoravno so gramoz že večinoma porabili in ga je nadzornik tudi za dobrega spoznal za podjetniku J. Šiferju 536 K utrgali, ker noče Čoču voza potiskati. Letos so dobili nov kamnolom v Hrastniku. Ta gramoz mora biti posebno dober, kakor pravijo, da je neki inženir rekel, da ga še presejati ni treba. Vozniki in drugi ljudje pa pravijo, da ni za rabo, da postane blato, če se težak voz čez pelje. Kje so merodajni krogi, da ne ukrenejo potrebno, da se ne bo tako škodovalo davkoplačevalcev. Pošlje naj se strokovnjaka, ki naj cesto in gramoz pregleda. Čudno se nam zdi, zakaj načelnik ne razpiše javne dražbe za gramoz, zakaj odda vse pod roko. Ako bi oddal na dražbi, bi se dobil boljši gramoz in cenejši. Pozivljamo merodajne kroge, naj napravijo red.

g Srednja vas v Bohinju. V zadnjem »Domoljubu« sanjari dopisnik o ljutem volilnem boju v Srednji vasi. Tukaj o kakem volilnem boju nihče ni znal, dokler nismo brali te kolobocije v »Domoljubu«. Prav srčno smo se smejali temu strastnemu dopisnikovemu izbruhi, kakor takrat, ko smo gledali zadnji čas pred volitvami, kako so se drveli duhovni gospodje od hiše do hiše, kako so podpisovali, prepisovali, črtali in trgali glasovnice za nasprotnega kandidata. Sedaj pa skuša dopisnik vse svoje pregreške oprtati nasprotni stranki, res prav po stari navadi »Domoljubovih« sotrudnikov. Pribijemo le, če bi se bil kdo le količkaj potrudil za Trillerja, bi bil ta dobil lahko nad 200 glasov, to pa ne za to, da bi bogve kako mrzili g. Pogačnika, ampak zato, ker so ljudje naveličani in skrajno siti nepotrebne farovškega jerobstva.

Ker dopisnik stavi nekatera vprašanja, mu prav rad stvarno in brez strasti odgovorjam: 1. Jaz nisem trdil, da nam je Pogačnik planine zapravljal, pač pa omenjal, da smo imeli pred leti od ministerstva ponudbo odkupa planin. Vse je bilo pripravljeno in v najboljšem tiru, a vse je padlo v vodo. Če nam ni poslanec Pogačnik takrat nasprotoval, vsaj ničesar takrat za nas storil ni. 2. Paša na svetu verskega zaklada nam je kakor popred prepovedana in zabranjena, kazni se vpisujejo in prisojajo, kakor prej; za par let jih res niso izterjali, toda vsak čas se to lahko še zgodi. Po fratah, kamor sme kmečka živina, moramo pa nasade sami zakoličkati. 3. Da bi prišla dežela zaradi 10 milijonskega posojila na kant, nisem trdil, opozarjal sem na ponesrečene melioracije v podobčini Češnjica. Kakšno mnenje imajo ljudje, o tem se lahko sami prepričate. Namesto, da se tako trati denar, naj nam bi bila država raje odstopila nekaj planin. 4. Ob velikem požaru pred 10 leti nisem jaz nič več prejel, kakor to, kar mi je priznal v ta namen zbrani odbor, dasi mi je največ pogorelo. predlagal je mož vaše stranke, da se mi odreče vsaka podpora. 5. Za vaški vodovod sem bil in bom vedno vnet, po skušnji pa tudi prepričan, da se vselej pred volitvami vrže kmetom kaka vada pred nos, letos je bil to vodovod. Če bodo pa vodovod delali, bom tudi jaz prizadet in plačal, kar se name odloči. 6. »Strano« smo razdelili, kar so tudi drugi to zahtevali in ker je bilo to malo zemljišče za skupno pašo brez pomena. Visoke planine naj bi se delile le tam, kjer bi se zarasel gozd, paša bi itak neomejena, skupna ostala, kakor je to na »Lomu« in »Praznici«. 7. Deželnemu odboru sem zaradi sina, ki je v gluhonemnici, odkritosrčno hvaležen, nisem pa mislil, da bom za to odvisen od vsakega kaplana in ne smel prosto po svojem prepričanju izvrševati svoje volilne dolžnosti. Sicer je — milo rečeno — že višek neotesanosti, očitati komu tuje dobrote in usluge. 8. Da sem dobil od cestnega odbora 3000 K odškodnine, je laž. O tem se lahko prepričate pri cestnem odboru samem. Če mi dokažete, da sem dobil 3000 K, vam plačam malodane tričetrtine tega zneska, da bote s tem nagradili svoje volune, ki lazijo za menoj. Dotično vsoto pa nisem prejel za svet, temveč za to, da sem umaknil hišo od ceste. Zato sem pa moral porušiti vse hišno zidovje ter znova zidati, kar mi je več nego 2000 K stroškov prizadelo. 9. Kje so računi za domači vodovod, o tem bi vas lahko poučili vaši podrepniki, ki vsaj morajo znati, da župani, podžupani in drugi načelniki vse račune in druge spise izročajo svojim naslednikom. 10. Srenjski gospodarski odsek nima ne prejemkov, ne izdatkov in vobče ne denarja, tedaj tudi ne računov. Ker se pa toliko zanimate za razne račune, bi vam svetoval, da večjo pozornost žrtvujete tistim računom, ki so vam bližje in večega pomena, nego razni srenj-

ski računi. 11. Namigavanje o pridržanih glasovnicah drugih je pač neslanost, o kateri mi ni prav nič znanega; če pa vam o tej zadevi ni kaj prav, lahko nastopite. — Naj bode dovolj teh odgovorov, povedal vam bi lahko še veliko, a žal, imam drugega pametnejega dela, nego prerekati se za prazen nič. Jaz se dobro zavedam našega položaja. Bohinjeci smo reveži. Z zemljiško odvezo in poravnavo smo izgubili polovico ozemlja (gozdov in planin), ki smo jih do leta 1868 uživali. Poglejte naše nekdanje katastralne meje in sedaj? Stisnili so nas na majhen prostor, vzeli nam pašo in število živine je padlo pod polovico. Obstanek Bohinjcev je v nevarnosti, kakor drevo, če se mu polovica vej odseka. Kaj nam pomagajo melioracije planin in vzorni hlevi, če nimamo pašnikov. Vzemite gospodarju polovico posestva, naj je potem še tako dobro obdeluje, nikoli več ne bo pridelal prejšnjega doneska. Če so nam hoteli poslanci pomagati, zastaviti bi morali vse sile, da bi bili dobili nazaj planine, kajti to je pri nas edini vir in prva pot do nekdanjega blagostanja. Le živinoreja nam bode toliko donašala, da se bomo lahko pošteno preživeli in mogli dati cesarju kar je cesarjevega in bogu, kar je božjega.

Janez Arh, »Mruž«.

g Šmartno pri Kranju. Tudi pri nas v Šmartnem se je letošnja volitev vršila po želji župnika Šarca, ki je vse cerkvene pridige posvetil samo agitaciji, mesto da bi vernim ljudem oznanjal božjo besedo. No, pa saj nazadnje tako ni potreba, ker drugi razven njegovih privržencev ga tako ne marajo poslušati. Toda agitacija na prižnici še ni zadostovala, hodil je še s kaplanom od hiše do hiše ter ljudem, ki nikakor niso imeli namena Čoča voliti, popisoval glasovnice. Nadalje sta ta dva vzorna Kristusova namestnika najela še organista in nekega Grileca, poslovodjo klerikalne sitarske zadrage, da sta jo ta dva moža odrinila v daljne vasi, kamor je bila župniku in kaplanu pot predolga. Na Bregu sta prišla v dve hiši, kjer ni bilo gospodarjev doma. Izvabila sta jih domov, in ker moža nista imela namena, Čoča voliti, je nastal zavoljo tega hud prepir. — Agitatorja sta seveda odšla z dolgim nosom. Tako se je torej volilo pri nas. Potem ni čudno, če je Čoč zmagal. Ako bi v naši občini ljudstvo volilo po svojem lastnem prepričanju in ako bi ne bila služila prižnica in spovednica v agitacijske namene, bi gotovo ne bil Čoč dobil 50 glasov, čeprav sta župnik in kaplan na vse pretege hvalila Čočovo zmožnost in sposobnost. — Sicer pa nam povejte, g. župnik, kaj je že storil Čoč za našo občino. Prav nič še — je jako kratek odgovor. Čemu se potem zavzemati za takega poslanca? Zato bi svetovali župniku in kaplanu: pustita politiko, ki vama nikakor ne pristoja, v miru.

g Iz Šmartna pri Kranju. Poparjeni klerikalci, ki s strahom gledajo na sijajen

napredek misli po celem Kranjskem, posebno pa v kranjskem in škofjeloškem okraju, ne vedo, kako bi ta strah prikrili. Začeli so blatiti in obrekovati brezobzirno vsakega, kdor ne tuli v njihov črni klerikalni rog. Z izzivanjem in lažmi hočejo preslepiti javnost o svojem polomu in pri tem jim dobro služi vsako še tako umazano sredstvo. Tako se je tudi v zadnjem »Domoljubu« oglasil nek dopisun. Ta možakar se je spravil nad shod, ki ga je priredil samostojni kandidat Strojceve v prostorih gostilne »Pri zadnjem grošu« v Kranju. Če se že laže dopisnik glede udeležbe, ali če razvija svoje črne politične nazore po svoje, to bi mu ne zamerili. Naravnost nesramno pa je, da napada osebe na tako hudoben način, da bi zaslužil pravzaprav drugačen odgovor. Železničarjem očita drzno usluge, ki so jih baje dobili od klerikalne stranke. Sicer je to laž, vendar pa zasleduje dopisnik »Domoljuba« samo en cilj, da denuncira državne uradnike. — Dalje nesramno napada gostilno pri »Zadnjem grošu«. Očita tam pijačo in namigava hudobno, kot bi se godile v tej gostilni kake orgije. Gostilničarka, ki si s svojo obrtjo kot vdova le težko služi svoj kruh in je občinstvu priljubljena, pa ni zakrivila drugega, kot to, da se je vršil pri njej javen shod Strojcevea. Vse drugo namigavanje je podla laž in le izmišljeno sredstvo, škodovati samostojni obrtnici. S tem naj se zadovolji možakar za danes, če pa hoče še kaj več izvedeti, naj pokaže svojo pravo barvo.

g Iz Javorij nad Škofjo Loko. Tudi pri nas je razžižnila zadnja volitev naše o teh stvareh še bolj nevedne ljudi. Posebno je privzdignila našega fajmoštra, njegovo kuharico in še več drugih žensk. Od začetka je prav dobro kazalo za Strojcevea, a zadnje nedelje je kar treskalo s prižnice o brezvercih, o večnem pogubljenju vseh tistih, ki ne bodo volili Čoča. In kar to ni pomagalo, se je pa še strašilo ženske, kako jih bodo možki zapuščali, če zmagajo liberalci ali brezverci. In šlo je vse na lov. Petere, orgljareček, ki je pa moral pred nekim volilcem tudi bežati, potem fajmošter, kuharica in še mnogo drugih, mesto katerih nosijo žene hlače. Pa kljub temu ni bilo vse pokorno. Javorska občina, do zdaj brez vsakega nasprotnega glasu, oddala jih je zdaj okrog 30. Tudi to strašilo ne bo vedno držalo. Le pomislite Javorčanje o svoji občini! Je zdaj kaj drugače, ko ni več županstvo v farovžu? Nič, vse je po starem, tudi svet zakon je še ravno tak, kot je bil in bo ostal, če bo tudi enkrat izvoljen Strojceve in ne več Čoč. Kaj mislite, da je Čoč res tak svetnik? Pojte, pojte! — Njemu je le za plačo, ki jo vleče na Dunaju. Ker bi pa brez duhovnov ne bil izvoljen, se poteguje in peha tudi za duhovske plače. Mar so njemu ceste, železnice in kmetijske potrebe. Misлите, da je našemu fajmoštru res toliko za naše duše? Le verjemite, da mu je veliko več za svitile kron-

ce, katerih že ima lepo vsoto v Ljubljani. On, kot večina duhovnov, se le boji, da bi se enkrat ne uredile cerkvene zadeve, da bi tudi vi, kmetje, vedeli, koliko premoženja ima cerkev in kam gre. Vidite, tega pa ti gospodje ne marajo in se boje, ker potem bi imeli tudi vi kaj govoriti. Zato pa take grožnje in strašilo, da bi vi še ostali v temi in da volite take moč, ki delajo prav dobro za te gospode, prav slabo pa za vas. Pa, kakor slišimo, so drugod vse drugače volili in je ta moč, ki so jo do zdaj imeli, zelo pri kraju. Nasprotniki od Čoča in dr. Šusteršiča imajo na Dunaju gotovo sto glasov več kot ti in bodo lahko sklenili, kar bodo hoteli. Ni se pa treba bati, da bi kaj takega naredili, kar bi bilo kmetom v škodo; tega ne. Tudi matere lahko mirno spe, njih močje ne bodo kar od njih leteli in drugih iskali. Tega se ne bojte, ne bo nikdar tako, kakor vas farba-jo ob volitvah v cerkvi in drugod. Pred tremi leti ste se pokazali kot močje, ko ste vzeli županstvo iz farovža in župnika niti volili niste več. Verjemite, da bi bilo tudi zdaj veliko bolj možato, ko bi ne bili slekli hlače in se bali praznega nič kot otroci pred parkljem. Zakaj pa plačujete župnika, če ne za to, da opravlja cerkvena opravila in da pride k vam, če ga zahtevate. Volitve pa imajo svojo posvetno pot, kako se naj uredi davki, kje se naj delajo železnice, ceste in še drugo tako. Drugič se ne dajte begati in strašiti, tudi od vaših žen ne. Imejte jih radi in bodite skrbni očetje, a pri volitvah pa ostanite močje, da se ne bodo ravno tisti, ki so vas pregovorili, norca delali iz vas, da je lahko take pridobiti, ki nimajo hlače in da bo začel kupčevati s krikami Osojnikov Urban, če ne bo drugače, ker upa na dobro kupčijo. Tega ne pustite in pokažite drugič, da ste močje, ki tudi kaj mislite.

g Gorica v moravškem okraju. Tu se je s samokresom ustrelil 23letni Ivan Krašovec vsled nesrečne ljubezni. Krogla mu je prebila prsi. Težko ranjenega so prepe-ljali v ljubljansko bolnišnico.

g Dobeno pri Mengšu. Pred kratkim je posestniku Trojanšku izginila hčerka Kristina. Vedno bolj se govori, da je otrok ukraden. Tisti dan, v ponedeljek 12. junija 1911, je v Gameljnih videla neka ženska odurnega človeka, ki je hitro šel in nesel težko vrečo, v kateri se je slišalo, kot bi otrok zastokal. To domnevanje ni prazno. Takrat so hodili po Rašici in Dobenem trije havzirarji, ki prodajajo po de-želi prte in drugo. Eden od teh je bil po-sebno priliznjen otrokom. Pri Trojanško-vem sosedu na Dobenem je vzel otroka k sebi, ga božal, objemal in poljuboval čez mero. Tudi v sosednji vasi Rašici je to storil in je otroka celo iz hiše nesel, da je mo-rala mati z njim iti in je videla, kako je hotel otroka obližati. Deklica je poltretje leto stara, rdečelična, z rumenimi lasmi. Klicali so jo Tinica. Kjer bi videli tiste ljudi, ki vodijo tako deklico seboj, naj to

naznanijo bližnji orožniški postaji. Bržko-ne je že čez mejo kranjske dežele.

g Prevoje. Sin tukajšnjega posestnika Ivana Lenčka se je 22. junija doma iz ne-previdnosti s škarjami zabodel v vrat ter se težko poškodoval.

g Kamnik. Ključavničarskemu po-močniku Felisku Aražarju je priletelo med delom neko železo v desno oko ter mu je hudo poškodovalo.

o Notranjske novice o

n Iz Logatec. Izid državnoborskih vo-litev v našem kraju je moral vsakega na-prednjaka iz srea razveseliti. Dočim je g. Sicherl zmagal v Gor. Logatec skoro s tri-četrtinsko večino, je zaostal v Dol. Logat-cu samo za nekaj glasov za klerikalnim kandidatom. Kakor vsepovsod pri letoš-njih volitvah, so tudi pri nas klerikalei močno nazadovali. O Gor. Logatec niti ne govorimo, ker se to vidi preveč jasno. V Dol. Logatec je imel Gostinčar pred štiri-mi leti dvakrat toliko glasov, kakor na-predni kandidat, dočim ima letos večino borih 14 glasov, pa še teh bi ne imel, če bi bilo na napredni strani malo več agitacije in bi se v reklamacijski dobi reklamiralo vse napredne volilce, ki so bili izpuščeni. Nasprotno je dobil gosp. Sicherl letos še enkrat več glasov, kakor napredni kandi-dat pri zadnjih državnoborskih volitvah, socialni demokratje so pa nazadovali, in sicer za tretjino glasov. Vendar so letos naprednjaki in socialni demokratje, kate-re družijo skupen boj proti klerikalizmu, zmagali z večino 21 glasov nad klerikalei, ki so pred štirimi leti imeli skoro 50 gla-sov več, kakor skupni napredni elementi. To dejstvo nas tembolj veseli, če pomisli-mo, da se je na napredni strani prav malo agitiralo, dočim so klerikalei še zadnji dan že ob 4. zjutraj podpisavali, oziroma po-pravljali glasovnice; če dalje pomislimo,

da so zadnje pridige našega dušnega pa-stirja bile posvečene le najnovejšemu svetniku t. j. gosp. Sicherlu, in če končno pomislimo, da je škof zopet poklical vse hudiče iz pekla, da pomagajo klerikalnim kandidatom. Zato pa čast in slava možem, ki so volili po svoji pameti in vesti, ki še niso ustrašili ne pekla in ne hudiča ter oddali svoje glasove naprednemu kandi-datu!

Ameriške novice

a Umrli Slovenci. V Richmondu je umrl J. J a k š a, rojen v Gorenjeih v se-miškem okraju. — V Bridgeportu je umrla Helena R u t a r, roj. K e n i g, iz Kunč pri Kočevju. — V Chicagi III. je umrl na ope-raciji radi vnetja slepiča Anton S k a l a. — V Kayloru štajerski Slovenec Josip R a t a j, v Clevelandu Antonija G o r - j a n c iz Lake in 21letni Anton T r e b e c iz Suhorja pri Košani; v Colorado City pa Slovenka Marija N o v l j a n.

Pri delu se je ponesrečil Slovenec Pe-ter Hribar iz Šmarjete pri Novem mestu. Prišel je v dotiko z močnim električnim tokom in je obležal na mestu mrtev. Umrli zapušča v Ameriki in doma več sorod-nikov.

a Politično gibanje Slovencev. V Cle-velandu nameravajo ustanovi Slovenci zo-pet svoj slovenski politični klub, ki ima namen Slovence politično organizirati in spraviti v mestni odbor kakega zastopnika Slovenca.

Razširjajte od hiše do hiše „Slovenski Dom“.

V pozdrav novomeški sokolski župi povodom slavlja v Črnomlju dne 2. julija 1911.

Kogar rodila majka Slava, ta Sokol bodi domovini v čast
in neomajno, krepko brani krasne Slave sveto last,
razprostri krila, Sokol, čila, le naj grmi sovražni grom,
pod praporom svobode, bratstva, moč, srce za mili dom.

Saj v Vaših žilah kri je naša,
v naših pa je Vaša kri,
prešerno Vas pozdravlja duša,
za Vas, junake, plameni.

Kjer jasno nébo italijansko
razpenja modri baldahin,
svetovni tekmi se pridružil
je Sokol čili, Slave sin.

Domov prinesel lavioriko,
na prapor svoj jo je pripel,
izšel iz vrst je zmagovito,
slovenski Sokol, Sokol smél.

V vrsté široke razprostrate
značajni krog, kristalnočist,
srce in dušo, moč in delo,
naródu v slavo in korist.

Visoko vzdigni prapor bratstva,
nad Triglavom našim naj vihra,
doni naj širom domovine
slovenska pesem do neba.

Ti, Sokol, zvezda si vodnica,
razlivaj v narod nade žar,
da skoro jasen dan zasije
slovenski zemlji, v to: „Na zdar“.

Mara Tavčarjeva.

Ustanovljena 1882.

Pošt. hranilnični račun št. 828.406.

Telefon števil. 185.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, na Dunajski cesti št. 18, v Ljubljani

v lastnem
zadružnem
domu ➡

v lastnem
zadružnem
➡ domu

je imela koncem leta 1909 denarnega prometa **81,116.121 kron 11 vin.**➡ upravnega premoženja **20,775.510 kron 59 vinarjev.** ➡Obrestuje hranilne vloge po **4½%**

brez vsakega odbitka rentnega davka, katerega plačuje posojilnica sama za vložnike.

Sprejema tudi vloge v tekočem računu v zvezi s čekovnim prometom ter jih obrestuje od dne vloge do dne dviga.

Stanje hranilnih vlog nad **kron 20,000.000.**

Posojuje na zemljišča po 5¼% s ½% na amortizacijo ali pa po 5¼% brez amortizacije. Na menice pa po 6%. Posojilnica sprejema tudi vsak drugi načrt glede amortizacije dolga.

Uradne ure vsak dan od 8.—12. in od 3.—4.

LISTEK

Proti vsemu.

Češki spisal Al. Jirasek.

Prvi del.

(Dalje.)

Prošt je hitro vstal in se je hotel zahvaliti. Plemič pa ga je prekinil in ga je precej osorno, toda nikakor brez sočutja, vprašal, kako gre bolnici. Ko je slišal, da ji je boljše in da se ji bo še zboljšalo, je pripomnil kratko, da gredo še lahko to noč ali pa že v mraku; on ne ve, kaj se bo tu še zgodilo. Voz jim bo posodil in njegov nečak jih bo spremil kos pota. Nato se je hitro obrnil in zapustil sobo s trdimi koraki, da so ostroge na težkih čevljih žveketale. V nenadnem veselem presenečenju je cerkovnik sklenil roke in vedno ponavljal:

»Hvala bogu, hvala bogu! Deo gratias! Hvala bogu! In on nas vodi! Kdo bi mislil! Kdo bi pričakoval kaj takega od tega roparskega viteza, od tega keliharja! Sestra Marta, sestrice!« je hitel gostobesedno proti nuni. »Sedaj smo kmalu v Pribenicih! Res, v Pribenicih! Jutri zvečer smo gotovo tam... Če boš le vzdržala...?«

Deklica v beli samostanski halji je bila prej, ko je vstopil vladika, s tresočo roko poravnala svoje zlatorumene lase, ki so ležali razprostrti na blazini. Na cerkovnikovo vprašanje se je hitro vzravnila in z zvokim glasom je rekla:

»O, vzdržim! Da bi le že bil večer!«

XIII.

Gospa Zdena je bila krenila čez polja proti Bukovskemu. Mislila je, da jo mora tu srečati odposlani sel. V resnici pa tega niti želela ni. Očeta pa ni hotela še manj srečati. Ko pa je stala nad Bukovskim na griču, je pozabila sla, očeta in svoj prvotni sklep, da gre selu le nekoliko nasproti.

Slika, ki jo je videla pred seboj, je prevzela vse njene misli. Dotlej ni bila videla pred seboj ničesar, kakor polja in vedno le polja, na obzorju pa je videla dim, ki se je v viavah razlezel v mehke oblake, da je bilo videti kakor velikanska drevesa z ogromnimi kronami. Sedaj je stala na robu hriba in je videla pred seboj prostrano pokrajino in spodaj pod temnimi oblaki dima goreče mesto. Visoko so švigali plameni iz cerkve, iz zvonika in iz drugih hiš. Do nje je prihajal duh po zažganem in osmojenem. Krog in krog je mrgolelo ljudi in živali. Divje vpitje in hrup se je razlegal do nje. Ob ograji so tekali ljudje. Plezali so čez ograjo in prihajali skozi majhna vrata ter stekli na polje ali pa jo vdrli poti ribniku, po nasipu, kjer je mrgolelo ljudi in je lesketalo orožje. Ravno so stopali s plavov.

Nekaj jezdecev je tam jezdilo sem in tja. Samo eden, ki je sedel na belem, je bil miren. Zraven njega je vihrala črna zastava.

Gledala je ta prizor pogina in grozote, toda mlada vdova se ni zgrozila in se ni prestrašila. Kakor okamenela se je ozirala na vse to, kakor na kako prikazen. Spoznala je v tem, da se je izpolnilo vse ono, ka je bila slišala v propovedi in o čemer je krožilo v zadnjem času toliko proroških in žalostnih vesti. Verjela je propovednikom in pričakovala pogubo s tresočo se dušo.

To uničenje je videla sedaj pred seboj.

Bog sam je je odpustil, in ti, ki so je izvrševali, so bili od boga v to določeni in poslani. Njen globoki verski čut, iz katerega je zajemala nekdanj navdušenje za težnje mojstra Husa, se je bil zlasti v zadnjem času, posebno pa od lanskim romanj sem, zavzemal v strast.

Prorokovanja in vesti o najrazličnejših zopernostih, ki so jih prizadejali pristašem keliha, so razburile njeno dušo in mnogokrat ji je bilo doma žal, da ne more tudi ona tvegati svoje žalostno, ničvredno in prazno življenje, da ne more umreti za večno življenje, umreti polna gloriije, z veseljem in brez

bolečin. Sedaj je stala tu in je prekrizala roke čez prsi. Njene udrte, modrosive oči so gledale izpod trepalnic na zmagovite »brate« v ognjenem svitu požara, kakor da bi gledala pred seboj prikazen. Močno je bila razburjena in to razburjenje se je izpremenilo v plamtečo navdušenost, ko je prihajalo od spodaj iz sto in sto grl glasno petje, ko se je postavil črni prapor na čelo vojske in je zasvetil pred njo v višini kelih.

Nevede, gnana naprej od petja, ki se je razlegalo nad ribnikom in segalo daleč noter v pokrajino, je stopala po rebri navzdol k »bratom«.

Ravno tako nevede se je ozirala na nosilec keliha, in sami od sebe so se ji pospešili koraki, ko je videla pred prvo oboroženo četo, ki se je bližala zavzeti trdnjavi in pregibljivemu mostu, duhovnika, odločenega da odvede poveljnika posadke gospodarja in posadko samo. Vedno bolj so se bližali in v veselju se je zganila, ko je jasno in gotovo spoznala Jana Bidlinskega.

Očesa ni mogla odvrniti od zmagovitega duhovnika, od njegove lepe postave, od njegove močate glave s kodrastimi lasmi in od njegove mehke brade. Navdušeno je pel in vodil spreved kot prvi v trdnjavo.

Za Janom Bidlinskim so se gnetli drugi in izginjali v vratih. Ko so izginili, je molknilo tudi petje. Kmalu pa se je začelo v trdnjavi veselo, zmagovito kričanje, znamenje, da je posadka premagana. Kakor grom je donelo, če se zakadi silen veter v plamen in ko se je Jan Bidlinski zopet prikazal na mostu, je kričanje še naraslo. Vodil je grajskega poveljnika in njegove hlapce, obkoljene od oboroženih kmetov, iz trdnjave.

Ko so zagledali spreved oni na nasipu, je vse drlo proti njemu, tako da je nastala na mostu silna gneča. Nad glavami pa so blesketale sekire. Gospa Zdena je videla s svojega stojišča, kako se je postavil Jan Bidlinski proti ljudstvu, da ščiti jetnike, ter razprostrl roki, potem pa dvignil kelih, kakor ščit, proti orožju. Videla je, kako je kričal z razvnetim obrazom proti besnečim; stopil je naprej in si napravil prostor. Oni, ki so hoteli še trenutek prej ubiti neoborožene, so stopili nazaj in pobesili orožje. Ko pa je bil Jan Bidlinski pripeljal jetnike na nasip, so vdrli oni v trdnjavo, da ohlade svojo jezo vsaj na njej, ko se že nad jetniki niso mogli znesti.

Večji del pa je sledil duhovniku Janu na njegov poziv. S svojimi jetniki je šel po nasipu k duhovniku Nikolaju, kjer se je ob enem ustavil tudi Peter Kauš z vladiko na konju, vojaškim poveljnikom oboroženih »bratov«. Tudi oni plemič brez konja in pek Joha sta stala pri črni zastavi. Ko so hodili čez nasip, je izginil Jan Bidlinski mladi vdovi izpred oči; zakrila ga je gruča oboroženih ljudi, ki so se gnetli za njim. Za temi je prišla še cela vrsta taborskih »sestra«.

Tem se je pridružila. Svečano, s povzdignjeno dušo je hodila, kakor za procesijo, kakor da je vse, kar se godi, le del velike verske vaje. Nič se ni začudila, ko je zagledala zraven sebe Marjeto, svojo dekle; tudi se ni spomnila na svojega očeta in ničesar ji ni očitala vest, še manj pa ji je prišlo na misel, da bi opustila svoj načrt, iti v Tabor. Sama se ji je vsilila takoj od začetka ta misel in brez odpora in boja se ji je vdala. Čutila je, da stori samo to, kar bi bila morala storiti že zdavnaj. Naenkrat so se ustavili moške in žene, ki so šli pred njo. Od zadaj, od trdnjave sem, je donelo kričanje »bratov«, ki so vse uničevali. Spredej so utihnili. Poveljniki, duhovniki in plemiči so se vstopili okrog črne zastave in se posvetovali. To a ni trajalo dolgo. Soglašali spo vsi, da je čas, da se dvignejo iz teh krajev. Trdnjava in mestece je bilo v njih oblasti in ni bilo dobro, da bi pustili Rozemberžanom, da jim prestrižejo pot, zlasti pri Sobjeslavi, kjer je imel vladar močno posadko. K temu je bilo tudi že pozno.

Gospa Zdena je gledala samo naravnost pred se. Videla je tam Petra Kaniša in duhovnika Nikolaja, ki sta sedela na konjih, ravnotako vladiko; tudi Jana Bidlinskega je zagledala en hip, ko je ravno skočil v sedlo. Potem se je pomikala četa proti mestecu.

Zahvala.

Vsem gg. volilcem, ki so počastivši me s svojim zaupanjem, glasovali pri zadnji državnozborski volitvi za-me in pripomogli mi vzlic težavnim našim razmeram do častne manjšine, — posebno pa onim gospodom, ki so se osebno in požrtvovalno trudili za me, ter s tem pospeševali marsikje preobrat, ali vsaj pomnožili število glasov samostojnemu kandidatu, izrekam svojo prisrčno zahvalo

Z vztrajnostjo do uspeha!

Na Zalemlogu, dne 26. junija 1911.

Franc Demšar.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Rudolf Šega.

Loterijske številke.

Dvignjene v soboto, dne 24. junija 1911.

Dunaj: 24, 83, 44, 41, 39.

Gradec: 6, 39, 59, 1, 60.

Dvignjene v sredo, dne 28. junija 1911.

Brno: 50, 90, 79, 39, 44.

Dobro računate!

in prav izvolile so one gospodinje, ki uporabljajo kot pridatek za kavo v svojem gospodinjstvu

„pravega :Francka: s kavnim mlinčkom“ iz zagrebške tovarne. — Kakovost „pravega :Francka:“ se je mnoga desetletja kot najbolj ugajajoča, njegova izdatnost kot najkrepkejša izkazala. B

Nihče se še ni pokesal, .: ki je kupil pri meni .:

namreč mnoga pismena priznanja dokazujejo, da so moji aparati najboljši.

Velika zaloga gramofonov, plošč, šivank i. t. d.

A. RASBERGER,

Ljubljana, Sodna ul. 5.
(Zraven c. kr. sodnije.)

Za živinorejce

priloga
klajno apno, redilni prašek za konje, govejo živino in svinje. Fluid za konje, grenko sol, zmlet kolmoš, encijan i. t. d.

„ADRIJA“

drogarija, konces. prodaja zdravilnih zelišč in strupov za lovske in tehnične namene
v Ljubljani, Šelenburgova ul. št. 5.
Naročila se izvršujejo z obratno pošto.

Kri! in dober zajutrak dosežejo odrasli in otroci, bolni in zdravi. Polovico stroškov prihranite
Moč! v gospodinjstvu na kavi, sladkorju in mleku, ako pije **SLADIN**,
Zdravje! to je dr. pl. Trnkóczyja **SLADNI ČAJ.**

En zavoj velja 50 vln. Dobliva se povsod. Po pošti se naroča najmanj pet zavojev po povzetju pod naslovom v glavni zalogi. .:

Lekarna pl. Trnkóczy

.: v Ljubljani zraven rotovža. .:

10 zapovedi

za kmetovalca in 10 zapovedi za zdravje, vsake posebej na papirju tiskane, dobi vsak človek zastoj, tudi po pošti, ako po nje piše v lekarno Trnkóczy zraven rotovža v Ljubljani.

Posojilnica in hranilnica v Moravčah

obrestuje hranilne vloge po

4.75 %

in daje posojila po

6 %

Uraduje v lastnem „Zadružnem domu“ vsako nedeljo od 1 do 5 in vsako sredo od 4 do 6 ure. 51

Žrčne cene v Ljubljani

	Cena			
	od		do	
	K	h	K	h
1 kg govejega mesa I. vrste . . .	2	—	2	08
1 „ „ „ II. „ . . .	1	80	1	92
1 „ „ „ III. „ . . .	1	60	1	72
1 „ telečjega mesa . . .	1	80	2	20
1 „ praščjega mesa (svežega) . . .	1	80	2	40
1 „ „ (prekajenega) . . .	2	00	2	40
1 „ koštrunovega mesa . . .	1	40	1	50
1 „ jagnjetovega mesa . . .	1	80	2	00
1 „ kozličjega mesa . . .	1	80	2	—
1 kg masla . . .	2	60	2	70
1 „ masla surovega . . .	2	40	2	60
1 „ masti praščje . . .	2	16	2	20
1 „ slanine (špeha) sveže . . .	1	80	2	00
1 „ slanine prekajene . . .	1	90	2	—
1 „ sala . . .	1	96	2	—
1 „ surov. margarinkega masla . . .	1	90	2	—
1 „ kuhan. margarinkega masla . . .	2	—	2	10
1 jajce . . .	—	05	—	06
1 l mleka . . .	—	20	—	—
1 „ „ posnetega . . .	—	8	—	10
1 „ smetane sladke . . .	—	—	—	—
1 „ „ kisle . . .	—	80	—	90
1 kg medu . . .	1	40	1	60
1 „ čajnega surovega masla . . .	3	36	—	—
1 piščanec . . .	—	80	1	20
1 golob . . .	—	40	—	44
1 raca . . .	1	70	1	90
1 gos . . .	—	—	—	—
1 kapun . . .	—	—	—	—
1 puran . . .	—	—	—	—
100 kg pšenice moke št 0 . . .	39	80	—	—
100 „ „ „ „ 1 . . .	39	30	—	—
100 „ „ „ „ 2 . . .	38	80	—	—
100 „ „ „ „ 3 . . .	37	80	—	—
100 „ „ „ „ 4 . . .	37	—	—	—
100 „ „ „ „ 5 . . .	36	—	—	—
100 „ „ „ „ 6 . . .	33	—	—	—
100 „ „ „ „ 7 . . .	29	—	—	—
100 „ „ „ „ 8 . . .	16	—	—	—
100 „ koruzne moke . . .	19	—	—	—
100 „ ajdove moke . . . I. . .	40	—	—	—
100 „ ajdove moke . . . II. . .	36	—	—	—
100 „ ržene moke . . .	31	—	—	—
1 l fižola . . .	—	20	—	32
1 „ graha . . .	—	40	—	44
1 „ leče . . .	—	28	—	36
1 „ kaše . . .	—	20	—	22
1 „ ričeta . . .	—	18	—	20
100 kg pšenice . . .	26	20	—	—
100 „ rži . . .	18	40	—	—
100 „ ječmena . . .	18	—	—	—
100 „ ovsa . . .	22	—	—	—
100 „ ajde . . .	20	50	—	—
100 „ prosa belega . . .	18	—	—	—
100 „ „ navadnega . . .	—	—	—	—
100 „ koruze, nove . . .	17	—	—	—
100 „ krompirja . . .	8	20	0	00

Lesni trg.

Cena trdemu lesu 9-60 do 10 K.

Cena mehkega lesa 8 do 8-00 K.

Trg za seno slamo, in steljo.

Na trgu je bilo

voz sena	3	80	4	00
„ slame	3	70	3	80
„ stelje	2	00	2	10
„ detelja	4	00	4	50

F. P. VIDIC & KOMP., LJUBLJANA

tovarna zarezanih strešnikov
ponudi vsako poljubno množino pat. dvojno zarezani

strešnik - zakrivač

s poševno obrezo in priveznim nastavkom „sistem Marzola“.

Brez odprtín navzgor!

Streha popolnoma varna pred nevihtami!

Najpreprostejše, najcenejše in najtrpežnejše kritje streh sedanjosti.

Na željo pošljemo takoj vzorce in popis.

Spretni zastopniki se iščejo.

